

ความรู้เกี่ยวกับการฝังศพของผู้ล่วงลับ และการเก็บรักษาเถ้าอัฐิในกรณีเผาศพ

สมณกระทรวงพระสัจธรรม (CONGREGATION FOR THE DOCTRINE OF THE FAITH) ได้ออกเอกสารชื่อ "เพื่อกลับคืนชีพพร้อมกับพระคริสตเจ้า" (AD RESURGENDUM CUM CHRISTO) เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ.2016 เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการฝังศพของผู้ล่วงลับและการเก็บรักษาเถ้าอัฐิในกรณีเผาศพ

ปัญหาที่พบในกรณีเผาศพ

- การเผาศพได้เพิ่มทวีมากขึ้นในหลายประเทศ
- การเก็บเถ้าอัฐิของผู้ล่วงลับไว้ในบ้าน
- การให้เถ้าอัฐิเปลี่ยนเป็นของที่ระลึก
- การโปรยเถ้าอัฐิของผู้ตายในธรรมชาติ

เกี่ยวกับ เรื่องการฝังศพและการเผาศพ พระศาสนจักรไม่ห้ามแล้ว ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายพระศาสนจักรกฎหมายพระศาสนจักร มาตรา 1176 วรรค 3 ดังนี้

"พระศาสนจักรแนะนำอย่างยิ่งให้รักษาประเพณีฝังศพอย่างศรัทธา กระนั้นก็ดี ไม่ห้ามเผาศพ เว้นแต่ การเลือกเผาศพทำไปด้วยเหตุผลที่ขัดต่อคำสอนคริสต "

1. พระศาสนจักรแนะนำอย่างยิ่งให้รักษาประเพณีฝังศพมากกว่าการเผาศพ โดยเอกสารดังกล่าวให้ เหตุผล 2 ด้าน คือด้าน คำสอน และด้านอภิบาล เพื่อยืนยันว่า การฝังศพ สอดคล้องกับความเชื่อของเรามากกว่า
 - ก. พระศาสนจักรแนะนำอย่างต่อเนื่องว่า ให้ฝังร่างกายของผู้ล่วงลับในสุสาน หรือในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ (AR 3)
 - ข. โดยระลึกถึงความตาย การถูกฝังไว้ และการกลับคืนพระชนมชีพขององค์พระผู้เป็นเจ้า การฝังศพเป็นวิธีเหมาะสมมากกว่าเพื่อแสดงความเชื่อ และความหวังในการกลับคืนชีพของร่างกาย (AR 3)
 - ค. การฝังศพในสุสาน หรือในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ เป็นการตอบสนองอย่างเหมาะสมต่อความศรัทธา และความเคารพต่อร่างกายของผู้ล่วงลับ (AR 3)

ง. โดยการเอาใจใส่ร่างกายของผู้ล่วงลับ พระศาสนจักรยืนยันความเชื่อในการกลับคืนชีพ และแยกออกจากทัศนะคติ หรือจารีตพิธีที่เกิดจากความคิดผิดว่า ความตายเป็นการจบสิ้นทุกสิ่งทุกอย่าง หรือเป็นขั้นหนึ่งแห่งวัฏจักรที่จะเกิดใหม่ หรือเป็นการหลอมละลายของวิญญาณกับจักรวาล (AR 3)

2. ถึงแม้ว่ากฎหมายพระศาสนจักรเน้นให้รักษาประเพณีฝังศพ การเผาศพได้ขยายมากขึ้นในพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งอาจมีเหตุผลจากข้อกำหนดของบ้านเมืองซึ่งขาดแคลนพื้นดินสำหรับฝังศพ หรือจากเหตุผลทางด้านสาธารณสุข พระศาสนจักรจึงไม่ห้ามที่คริสตชนจะเลือกการเผาศพ ถ้าไม่กระทำไปเพื่อต่อต้านความเชื่อเรื่องศักดิ์ศรีของร่างกายและการกลับคืนชีพ

เมื่อพระศาสนจักรอนุญาตให้เผาศพได้ สิ่งก็ตามมาคือ เราจะทำอย่างไรกับเถ้าอัฐิของผู้ล่วงลับหลังจากการเผาศพ ในเอกสาร "เพื่อกลับคืนชีพพร้อมกับพระคริสตเจ้า" (AD RESURGENDUM CUM CHRISTO) มีการให้แนวทางเกี่ยวกับการเก็บรักษาเถ้าอัฐิของผู้ล่วงลับว่า

ก. ถ้าโดยเหตุผลที่ถูกต้องมีการเลือกเผาศพ อัฐิของผู้มีความเชื่อต้องเก็บรักษาไว้ในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ คือในสุสาน หรือในวัด หรือในสถานที่ซึ่งจัดไว้เป็นการเฉพาะ โดยผู้มีอำนาจของพระศาสนจักรเป็นผู้กำหนด

ข. เมื่อเป็นเช่นนั้น "ไม่อนุญาตให้มีการเก็บเถ้าอัฐิของผู้ล่วงลับไว้ในบ้าน" (AR 6) ยกเว้นกรณีที่สำคัญและพิเศษจริง ๆ เท่านั้น พระสังฆราชท้องถิ่นร่วมกับสภาพระสังฆราชให้อนุญาตเก็บไว้ในบ้านได้

ค. ในทุกกรณี "ไม่อนุญาต ให้โปรยเถ้าอัฐิของผู้ตายในอากาศ ดิน ทะเล หรืออย่างอื่น หรือจะให้เถ้าอัฐิเปลี่ยนเป็นของที่ระลึก เช่น เพชรพลอย ฯลฯ" (AR 7) เพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนในด้านความเชื่อ ซึ่งอาจมาจากความคิดผิดแห่งลัทธิสรรพเทวนิยม (Pantheism) ธรรมชาตินิยม (Naturalism) และอูจเจทนิยม (Nihilism) (AR 7) เพราะใน การกระทำเช่นนี้กับเถ้าอัฐิ ไม่สามารถใช้เหตุผลเดียวกันกับการขอเผาศพ คือเหตุผลด้านสุขภาพอนามัย สังคม หรือเหตุผลทางเศรษฐกิจ (AR 7) หลายครั้งการโปรยเถ้าอัฐิของผู้ตายในอากาศ ดิน ทะเล มาจากความคิดที่ว่า โดยอาศัยความตายมนุษย์จะสูญสลายและร่วมเป็นหนึ่งในเดียวกับธรรมชาติ และนี่คือชะตากรรมสุดท้ายของมนุษย์

- ง. บางครั้งการกระทำเช่นนี้ มาจากความต้องการที่จะปกปิดความตาย หรือให้ความตายเป็นเรื่องส่วนตัว หรือมาจากการกระจายค่านิยมแปลกๆ (AR 3)
- จ. บางครั้งมีการเลือกเก็บเก้าอี้ของผู้ที่ล่วงลับ พ่อแม่ สามีภรรยา ที่ล่วงลับไว้ในบ้าน เพื่อยังมีความใกล้ชิด และศรัทธา ง่ายที่จะระลึกถึง และภาวนาให้ แต่อาจจะขาดความเคารพต่ออัฐิโดยเฉพาะเมื่อรื้อแรกผ่านไป แล้ว นอกนั้นอาจจะเกิดการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมหรือผิดเพี้ยนอีกด้วย (AR 5)
- ฉ. “การเก็บเก้าอี้ของผู้ล่วงลับในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นการสร้างหลักประกันว่าผู้ตายจะไม่ถูกตัดขาดจากการอธิษฐานภาวนาและการระลึกถึงของครอบครัวชุมชนคริสตชน นี่เป็นการช่วยมิให้ลืมผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว หรือป้องกันมิให้ขาดความเคารพต่ออัฐิซึ่งเป็นไปได้สูงมากสำหรับชนรุ่นหลัง นอกนั้นยังเป็นการป้องกันการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมหรือผิดเพี้ยน” (AR 5)
- ช. ผู้ล่วงลับไปแล้วยังเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ระลึกถึงและภาวนาเพื่อเขา จำเป็นที่พระศาสนจักรต้องรับ และรักษาไว้ด้วยความเคารพ เก้าอี้ของเขาตลอดเวลา ในสถานที่ที่พระศาสนจักรเสกเพื่อจุดประสงค์นี้ และเพื่อไม่เอาเขาออกจากการระลึกถึง และการภาวนาของญาติและชุมชนคริสตชน

ดังนั้น เพื่อเอื้ออำนวยต่อผู้ที่เลือกการเผาศพ จะต้องจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้เป็นที่บรรจุเก้าอี้ของผู้ล่วงลับในสุสานของวัดหรือในสถานที่ซึ่งจัดไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อผู้มีความเชื่อและลูกหลานของผู้ล่วงลับจะสามารถมาเยี่ยมและสวดภาวนาได้

เอกสารฉบับนี้จะช่วยคริสตชนผู้มีความเชื่อมีจิตสำนึกมากขึ้นเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของเขาในฐานะ “เป็นบุตรของพระเจ้า” (รม 8:16) ปัจจุบันเราถูกทำลายในเรื่องการประกาศข่าวดีแห่งความตาย การยอมรับว่า มนุษย์เป็นสิ่งสร้างที่ไม่ใช่หายไปโดยไม่ทิ้งร่องรอย เรียกร้องให้ต้องยอมรับว่า พระเจ้าทรงเป็นผู้เริ่มต้น และจุดหมายปลายทางของมนุษย์ “มนุษย์มาจากดิน จะกลับเป็นดิน และจะรอคอยการกลับคืนชีพ”

เราจำเป็นต้องประกาศข่าวดีแห่งความหมายของความตายในแสงสว่างแห่งความเชื่อในพระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ “ในทุกวันนี้ก็เช่นเดียวกัน พระศาสนจักรถูกเรียกร้องให้ประกาศยืนยันความเชื่อของตนในการกลับคืนชีพของมนุษย์ “การกลับคืนชีพ

ของผู้ตาย นี่คือการเชื่อมั่นของคริสตชน ความเชื่อเช่นนี้ที่ทำให้เราเป็นคริสตชนอย่างแท้จริง” (*De resurrection carnis*, 1,1)